

Az Ige, a Világosság, a Test – igehirdetés János 1: 1-18 alapján

Akkor tudod igazán, hogy adventi idő van, amikor reggel, miközben készülődsz a templomba, még szinte sötét van... és akkor is tudod, hogy advent van, amikor délután, istentisztelet után már ismét sötét van. Ennek persze megvan a maga hangulata is... a meghitt fények, a légkör, a gyermekek ajkáról felcsendülő karácsonyi énekek és a karácsonyi dallamok mindenhol. Mindez azonban összességében nyomasztóvá is válhat... ez a sok sötétség körülöttünk... különösen akkor, ha nemcsak a kinti sötétség hat ránk, hanem a világ sötétsége is, sőt leginkább az a sötétség, amely itt bent van.

Az egyik legnegatívabb, legpesszimistább kijelentés, amelyet ezekben a hetekben hallottam, az idei irodalmi Nobel-díjas szájából hangzott el – ez szinte a legnagyobb megtiszteltetés, amit meg lehet kapni... és idén egy magyar író kapta. A neve: Krasznahorkai László. A díj átvételekor a kitüntetettek előadást tarthatnak – olyan beszédet, amelyben mint a világ meghatározó írói, megosztják gondolataikat az irodalomról, az alkotói folyamatról, a világ állapotáról. Ő is így tett, és a beszéde elején a következőt mondta: *„Hölgyeim és uraim, elkísérnének-e engem egy ismeretlen nyelv mélységeibe...”* – majd az egész beszédét magyarul tartotta meg. Ez önmagában is szédítő. De a legelején ezt mondta: *„Az irodalmi Nobel-díj kapcsán eredetileg a reményről kívántam megosztani önökkel a gondolataimat, de a remény nálam éppen végleg kifogyott, így most az angyalokról fogok beszélni.”*

Ezután egy beszédet tartott régi és új angyalokról... képként használva őket arra, hogy a régi angyalok az isteni igazság és világosság bizonyítékai voltak, de már nincsenek többé; az új angyalok pedig nem sugároznak fényt, nem szólnak, nincs erkölcsi iránytűjük, hanem az emberre néznek fel – és ott nem találnak reményt.

Nos... aligha lehetne szebb, képszerűbb nyelvet elképzelni annak az érzésnek a leírására, amelyet pesszimizmusnak, negativitásnak, reménytelenségnek... sötétségnek nevezünk. És sokan így nyilatkoztak a beszédéről: *„Pontosan így érzek én is.”* Semminek sincs értelme, a világnak nincs iránya, az emberek már nem tudnak egymással beszélni, végtelen a polarizáció; az internet ugyan egyre inkább összeköti őket, de a YouTube- és TikTok-algoritmusok mégis egyre távolabb sodorják őket egymástól, mindenkit a maga buborékjába. A háborúk is látványosvá válnak, amelyekben nincs tisztánlátás... a világból érkező hírekben nem lehet megbízni... az ember mintha végre elérte volna azt, amit a kígyó ígért neki a paradicsomban – hogy ő maga döntheti el, mi a jó és mi a rossz... és ezzel végképp nem tud mit kezdeni. Így hát megértem, hogy korunk egyik vezető írója ezt mondja: *„a reményem végleg elfogyott.”* Ez a hangnem jól illik december hosszú sötétségéhez...

De mi az, amire szükségünk volna ahhoz, hogy mégis reményt leljünk? Ma délután három szót szeretnék elétek tárni. Az Ige, a Világosság, a Test... három szó, amelyek első pillantásra kissé véletlenszerűnek tűnhet egymás mellett a prédikáció címében, mégis

ezek azok a szavak, amelyeket János evangélista használ annak leírására, miként történt meg Isten, a mindenható Teremtő közeledése az emberhez. És ezt három szinten fogjuk röviden megvizsgálni. Először is: a teremtéskor. Másodszor: Jézus eljövetelkor. Harmadszor: az új teremtéskor – bennünk.

I. Ige, Világosság, Test ... – A teremtéskor

Ha egy pillanatra visszagondolunk a Teremtés könyvének (Genezis) teremtéstörténetére, pontosan ugyanezt a sorrendet látjuk a világ teremtésénél is. Először az Ige... „És szólt Isten: legyen világosság!” És ez a világosság volt az első, amely rendet kezdett teremteni a puszta és üres földön. Ebben azt látjuk, hogy először is az isteni akarat létezett...az Ige...isten örökkévaló értelme. Aztán pedig a világosság volt az, ami ezt az isteni akaratot nyilvánvalóvá tette a teremtésben. Aztán jött a test... legutoljára, a hatodik napon: Isten megteremtette az embert a maga képére. Azt a szeretetet, amely Istenben öröktől fogva volt, van és lesz, az ember kell, hogy megtestesítse itt a földön. Az ember azonban inkább saját vágyainak sötétségét és a gonosz csábítását választotta.

Így történt az első teremtéskor, az első Ádámnál: az örök Igétől... a világosságon át... a testig. De mivel ez az emberi test gyengének bizonyult, új teremtésre volt szükség. Ennek leírását János evangéliuma 1. fejezetében találjuk.

II. Ige, Világosság, Test ... – Krisztus eljövetelkor

János is a világ teremtését írja le – röviden –, de az Ige, Világosság és Test sorrendjét Krisztus születésének megértésére használja. Mit is ír?

1. Az Ige kezdetől fogva Istennél volt, és az Ige Isten volt. Itt ismerjük meg Isten Fiát mint olyat, aki egy az Atyával. Ez az, amit gyermekeknek oly nehéz elmagyarázni – hogy bár A Fiú örökkévaló, Jézus mégis született, és kezdete van.
2. A Világosság eljött a világba, de a sötétség nem fogadta be.

Jézust a világ világosságaként ismerjük meg, aki azért jött, hogy megvilágítsa a világot, de a világ – legalábbis nagy része – nem akarta befogadni Őt, inkább a sötétségben maradt. Valójában kétféle reakciót láthatunk azoknál, akik meglátták Krisztus világosságát:

– „Menj el tőlem, mert bűnös ember vagyok” (Péter), mert Jézus jósága és szentsége feltárta az emberben lévő sötétséget. – Vagy olyanok, akik számára Krisztus világossága botránkozást hozott, és el akarták távolítani, hogy a sötétségben maradhassanak.

Tehát a világosság felfedi a gonoszsgot...és akit bűnbánatra visz, annak bizony fájó is lehet. Aki viszont a bűnben akar maradni, az visszavágyik a sötétségbe.

3. Az Ige testté lett, és közöttünk lakott.

Jézust mint testté lett Igét ismerjük meg. Kátés fiatalokkal beszélgettünk arról, mi köti össze szorosan a karácsonyt, a nagypénteket és a húsvétot. Az, hogy nem pusztán történetről van szó... nem meséről... nem szimbólumról... nem csupán egy jelképről... a világba érkező reményről (karácsony), vagy akár a halál utáni reményről (húsvét) – hanem valóságos, fizikai eseményekről. Oly gyakran előfordul, hogy az emberek „lelki értelemben” magyarázzák a karácsonyt, a nagypénteket és a húsvétot... de vajon ezzel nem becsüljük-e le azt az áldozatot, amelyet Isten Fia hozott: hogy emberré lett, eljött ebbe a sötét világba, és a kereszten testileg szenvedett? Nem... az Ige testté lett! Kőkemény valósággá! Valódi szenvedéssel, valódi fájdalommal, a kereszten valódi istentől való elhagyatottsággal, valódi áldozattal, amelyet meghozott. Ez pedig azt jelenti, hogy a Mindenható Úr Isten...részt vesz a mi...valódi szenvedésünkben is. – Szenvedett velünk és értünk...meghalt velünk és értünk... - és ez az, ami új irányt kell, hogy adjon életünknek. Ez az, amire Isten nélkül a nagy írók és költők nem találnak rá. A reményre: ami túlmutat az emberi szenvedésen.

Az, hogy Isten nem maradt távol tőlünk, hanem közénk jött...ennek a híre szükségszerűen meg kell, hogy változtasson bennünket.

III. Mire van nekünk szükségünk egy lelki élethez? Ige, világosság, test... - ez az Új teremtés

1. Szükségünk van Isten Igéjére, amely megszólít. Ezt halljuk minden alkalommal, amikor megszólal az Ige, és olvassuk a Biblia szavait. És azért kell imádkoznunk, hogy ne csupán egy könyv oldaláról olvassunk szavakat, hanem Isten szava szóljon hozzánk.

Tapasztaltátok-e már valaha azt, hogy másképpen olvassátok a Biblia szavait? Emlékszem, feltettem ezt a kérdést egyszer a drámaelmélet tanárunknak. Hogy lehet az, hogy olvasok valami ókori irodalmat, költészetet, és irodalmi szöveggént olvasom, de amikor a Biblia szavait olvasom, másképpen érint... - hát, ez a hit, amit nem magadtól termelsz, hanem amit ajándékozik Isten a lelke által. És ez már rögtön a második szó is...a világosság.

2. Mire van még szükséged? A világosságra.

Hogyha az Ige Istennek az akarata, az örök értelem...akkor a világosság az, ami ezt megérteti velünk. Valaki megkérdezte, hogy mi a legszebb pillanat egy igehirdetőnek? És én azt válaszoltam, át az, amikor néha-néha előfordul az, hogy igehirdetés közben szinte látni lehet az, hogy egy-egy személyben egy gondolat meggyökerezik. Olyan, mintha valaki felgyújtana egy lámpást az értelmünkben, szívünkben.

De az ilyen élmény nem csak örömteli, hanem fájdalmas is lehet. Főleg azért, mert rámutat arra, ami rejtve van...ami a szív rejtett zugaiban húzódik meg. És az kellemetlen...olyan, mint amikor a sötétben nyugodtan alszol, és hirtelen kivágják az ajtót, felkapcsolják a villanyt. Mi az első gondolatod? Fáj a szemed... kapcsold le a fényt! De amikor a szemed lassan hozzászokik a világossághoz... meglátod azt, aki felkapcsolta... és rájössz, hogy ő az, akit már régóta vártál. És akkor a fájdalom örömmé változik. – Így történik azokkal, akik, mint Péter, kimondják: Távozz tőlem, mert bűnös ember vagyok...de akik kis időre rá azt mondják: de mi Uram, hova mehetnénk, hiszen örök élet beszéde van nálad.

3. És utoljára, mire van szüksége az emberek az új, lelki élethez?

Testre...Arra, hogy ahogyan Jézus az Ige testté lett, úgy Isten Igéje, az Ő akarata is valósággá váljon az életedben. Ne maradjon meg az Ige és a világosság szintjén... hanem legyen testté... váljon valósággá. Fiatal szülőknek szoktam ezt a tanácsot adni, amikor a gyermekek neveléséről beszélünk.... Ne engedjétek, hogy a hitbeli nevelések csak imádságban, igeolvasásban merüljön ki, hanem ahhoz hozzá kell tenni az istenfélő életvitelt. Mert ha nem...hogya a gyermek valami mást lát a szülőktől, mint amit hall...mit fog komolyabban venni? Amit hall, vagy amit lát? Hát persze, hogy a láthatót. S pont ezért, hogya nincs összhangban a kettő...hogya az Ige nem válik testté bennünk is... - akkor Isten igéjét száműzzük a mesék világába... - valahogy így: „Ez az, amit mondunk...de a valóság más...igaziból így élünk.” – De hogya szó és tett...Ige és test együvé kerül...akkor ott az ige gyökeret vet a valóságban, és elkezdődik a világosságban való járás.

És mivel az örökkévaló Ige, és a Világosság Testté lett Jézusban, lehetetlen, hogy elfogyjon a remény. Pontosan erre van szükségünk akkor, amikor a nappalok a legrövidebbek és az éjszakák a leghosszabbak; amikor a mindennapok gondjai lenyomnak bennünket; amikor eltávolodunk egymástól; amikor már nem értjük a világ állapotát; amikor nem látjuk többé a különbséget jó és rossz között; amikor költőink minden reményt végleg elveszítettek. Jól válaszolt valaki Krasznahorkai meglátására: *kifogyott a remény? Nem, van remény, csak tudni kell, hogy hol lehet megtalálni.* Bárcsak próféta szólt volna belőle. Abban az örök igében és fényességben, ami Krisztusban testté lett. ÁMEN